

PROGRAM RADA 43. VLADE CRNE GORE

EKSPOZE MANDATARA ZA SASTAV VLADE DRITANA ABAZOVIĆA NA SJEDNICI SKUPŠTINE CRNE GORE

Poštovani Predsjedniče države,
Uvažena/i Predsjednice/če Skupštine,
Cijenjeno predsjedništvo Skupštine,
Poštovane/i poslanice i poslanici,
Uvažene/i građanke i građani Crne Gore,
Draga dijasporo,

Nakon posljednjih parlamentarnih izbora, održanih 30. avgusta 2020. godine, Crna Gora je zakoračila u novu etapu demokratskog razvoja, a formiranjem 42. Vlade uspješno je realizovala jedan od najvažnijih zadataka na putu svog društvenog sazrijevanja - prvu, istorijsku, demokratsku promjenu vlasti. Prekinut je decenijski politički monopol, a građankama i građanima vraćen suverenitet koji im pripada po Ustavu.

Međutim, 42. Vlada i skupštinska većina nijesu uspjele da nađu zajednički jezik i to je jedan od najvažnijih razloga zbog kojih se ukupan proces neophodnih političko-društvenih reformi već duže nalazi u stagnaciji. Rješavanje brojnih otvorenih pitanja, zbog kojih je blokiran evropski put Crne Gore, kao i ostali reformski procesi, biće u fokusu nove, 43. Vlade Crne Gore.

UVOD

Crnoj Gori je, prije svega, potrebna politička i društvena stabilnost. Njene građanke i građani, osim mira i afirmacije svih drugih vrijednosti na koje možemo biti ponosni, očekuju da njihovi predstavnici daju mnogo veći doprinos pomirenju i uklanjanju vještački stvaranih tenzija, iza kojih se uvijek kriju interesi pojedinačnih krugova ili želja za sitnim političkim profitom.

Zadatak koji stoji pred ovom generacijom političarki i političara jeste da radimo na kompromisu oko opštih društvenih interesa, u korist, a ne na štetu naših građanki i građana. Samo međusobnim razumijevanjem, uvažavanjem i spremnošću da državni interes stavimo ispred ličnog i partijskog, ova država može naprijed.

Upravo zbog toga, vladavina prava i ekonomski razvoj biće dva ključna stuba nove Vlade. Oni nose pet prioritetnih pravaca djelovanja, i to su: borba protiv korupcije, više održivih investicija, integracija u Evropsku uniju, održivi razvoj i zaštita životne sredine i afirmacija djece i mladih.

Svi članovi Vlade dužni su da se bave budućnošću Crne Gore, a ne njenim daljim zarobljavanjem u prošlosti. Zato sam ponosan što će prvi put zajedno raditi subjekti koji do sada nijesu direktno saradivali, pokazujući time koliki značaj daju integracionim procesima i važnosti učlanjenja Crne Gore u Evropsku uniju. Ovu šansu ne smijemo propustiti, država mora odblokirati svoje institucije i biti spremna na sve izazove koji tek predstoje. Od ključne je važnosti da u što kraćem roku dobijemo funkcionalnu Vladu, aktivnu Skupštinu, efikasnu i nezavisnu sudsku vlast.

Ukoliko želimo da država bude u službi svih njenih građanki i građana, ona mora počivati na solidarnosti, razumijevanju, međusobnom poštovanju i otvorenosti. Crna Gora može opstati i biti uspješna evropska priča samo kao građanska država, koja baštini i jača svoj međuvjerski i međuetnički sklad, afirmiše naše razlike kao prednost, uvažava svoje sekularno uređenje, poštuje sve vjerske zajednice i jemči svima jednaka prava i slobode nezavisno od političke ili bilo koje druge pripadnosti.

Vjerujem da zajednički možemo postići značajne rezultate na koje ćemo svi biti ponosni. Uz dovoljno truda, dobre volje, znanja i ljubavi, Crna Gora može postati izuzetno uspješna evropska država.

Ostajem optimista i vjerujem da smo zajednički na pravom putu.

PRIORITETI

Normativni prioriteti 43. Vlade će biti:

1. Dogovor o izboru nosilaca najviših pravosudnih funkcija (Vrhovnog državnog tužioca, članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, sudija Ustavnog suda) u skladu sa Ustavom;
2. Dogovor o uspostavljanju odgovornih i funkcionalnih državnih organa i institucija u kojima će se zakonito postupanje podrazumijevati;
3. Usklađivanje zakonske regulative u oblasti pravosuđa sa standardima Evropske komisije i mišljenjima Venecijanske komisije;
4. Zakon o preispitivanju porijekla imovine;
5. Izmjene i dopune Zakona o morskome dobru sa ciljem jačanja nadležnosti opština;
6. Izborna reforma - usvajanje preporuka OEBS-a/ODIHR-a za nadogradnju izbornog zakonodavstva, uz mogućnost objedinjavanja svih izbora u jednom danu i izmjene izbornog sistema sa uvođenjem otvorenih listi i garantovanje zastupljenosti manjina kroz određivanje broja mandata;
7. Profesionalizacija Državne izborne komisije, u skladu sa preporukama OEBS-a/ODIHR-a;
8. Revizija zatečenog stanja u oblasti prosvjete i kulture, uz izmjene i dopune Zakona o kulturi i Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, kao i preispitivanje svih spornih kadrovskih rješenja u ovim oblastima, posebno na visokim pozicijama;
9. Preispitivanje svih ugovora i akata koji ugrožavaju ustavno određenje Crne Gore kao ekološke države, uz aktivnu afirmaciju ideje ekološke države;

10. Preispitivanje spornih i nezakonitih odluka prethodnih vlada i državnih organa u pravcu njihovog hitnog revidiranja;
11. Reforma službe bezbjednosti, uz sagledavanje izmjena Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost;
12. Reizbor članova savjeta i izvršnih direktora regulatornih agencija, uz izmjene i dopune pratećih zakona;
13. Predlaganje zakona o popisu stanovništva u prvom kvartalu rada Vlade, u skladu sa evropskim standardima i normama;
14. Efikasnija saradnja Vlade i Skupštine;
15. Unapređenje zakonodavstva u oblasti ljudskih i manjinskih prava, pri čemu će prioritet imati Zakon o zaštiti od nasilja u porodici.

Politički prioriteti 43. Vlade će biti:

1. Nastavak beskompromisne borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije na svim nivoima, ispunjavanje privremenih mjerila, sa ciljem dobijanja završnih mjerila za poglavlja 23 i 24;
2. Obnova i prilagođavanje pregovaračke strukture novoj metodologiji proširenja, zbog dinamiziranja pregovaračkog procesa sa EU;
3. Stvaranje povoljnog ambijenta za nove investicije i zaustavljanje odlaska postojećih investitora, u cilju dinamizacije ekonomskog razvoja zemlje;
4. Nastavak započetih ekonomskih reformi kako bi se održala stabilnost javnih finansija i nastavile započete socio-ekonomske mjere;
5. Regulisanje ugovornog odnosa sa vjerskim zajednicama, u skladu sa Ustavom i zakonima Crne Gore;
6. Sagledavanje regionalnih inicijativa u kontekstu ključnog cilja - bržeg učlanjenja Crne Gore u Evropsku uniju;
7. Jačanje lokalnih samouprava kroz izmjene Zakona o državnoj svojini – prenos prava svojine sa države na opštine i donošenje podzakonskih akata radi otklanjanja štetnih posljedica nastalih primjenom Zakona iz 2009. godine;
8. Priprema i realizacija ljetnje turističke sezone;
9. Sagledavanje mjera na reorganizaciji rada zdravstvenog sistema i donošenje državnih mjera za borbu protiv koronavirusa;
10. Nastavak reforme javne uprave, uz reviziju zatečenog stanja u državnim organima i javnim preduzećima;
11. Prostorni plan razvoja Crne Gore 2022-2040;
12. Obezbjedivanje ravnomyernog regionalnog razvoja i decentralizacije (u oblastima prosvjete, kulture, prostornog planiranja, zdravstva), kao i brži ekonomski razvoj u nerazvijenim opštinama;
13. Intenziviranje aktivnosti na prečišćavanju biračkog spiska i stvaranju preduslova za eliminaciju svih izbornih zloupotreba;
14. Zaštita prava manjinskih naroda i njihovo integrisanje u institucije kroz ostvarivanje ustavnog načela srazmjerne zastupljenosti, uz punu implementaciju zakonske regulative.

MI, DRŽAVLJANI EVROPE I SVIJETA

Spoljnopolitički prioriteti Crne Gore definisani su u Ustavu donešenom nakon obnove nezavisnosti. Sada je potrebno ubrzati pregovore o pristupanju Evropskoj uniji, njegovati i unapređivati dobrosusjedske odnose i očuvati kredibilitet u NATO-u.

Agresija Rusije na Ukrajinu, koju je prethodna Vlada već osudila i obavezala se na poštovanje EU sankcija Rusiji, izazvala je burna geopolitička kretanja. Uprkos tim izazovima i generisanju novih kriza, otvorene su nove perspektive za Crnu Goru. Zato sada moramo ubrzati ispunjavanje preostalih uslova za ulazak u Evropsku uniju. Vjerujem da Crna Gora može zatražiti ubrzani prijem i da hitnim, ali mudrim odlukama može uskoro postati punopravna članica EU.

Ovo je naš najvažniji cilj, a na putu ka njemu Crna Gora se obavezala da će uskladiti svoje zakonodavstvo sa pravnom tekovinom EU i usvojiti njen sistem vrijednosti. Nakon gotovo deset godina pregovaranja i eksperimentisanja sa više institucionalnih modela i izmjena u pregovaračkoj strukturi, koordinaciju je potrebno podići na viši nivo, kako bi se jasno utvrdila direktna politička odgovornost za sve što jeste ili nije učinjeno u tom procesu.

U tom cilju, 43. Vlada će imati i Ministarstvo evropskih poslova, koje će uspostaviti bolju koordinaciju i komunikaciju sa pregovaračkom strukturom. Ono će djelovati pravovremeno, kako interno u odnosu na sve relevantne aktere u procesu, tako i spolja, prema partnerima iz Evropske unije. Uslijediće i izmjene u pregovaračkoj strukturi, kako bi ona bila kompaktna i obavljala svoje zadatke bez obzira na političke promjene. Cilj je da se reforme približe građankama i građanima i prevedu na razumljiv jezik. Stepem podrške učlanjenju u EU je na izuzetno visokom nivou, ali ne i razumijevanje samog procesa i pogodnosti koje ono donosi. Uz odlučne korake koje ćemo napraviti tokom trajanja mandata, vjerujemo da ćemo brzo dobiti i zeleno svjetlo za ulazak u EU. Ostvarenje tog cilja značilo bi da je naša država dostigla stepen demokratizacije kakav imaju razvijena društva koja su demokratiju baštinila mnogo prije nas.

Od dinamike unapređenja oblasti koje se odnose na vladavinu prava direktno zavisi ukupan napredak u procesu pregovora. Otuda je prvi zadatak nove Vlade da odblokira proces evropske integracije, napravi ključni zaokret u reformama i učini ono što prethodne vlade nijesu uspjele, da se uhvati u koštac sa problemima na koje Evropska komisija ukazuje iz godine u godinu, a od kojih su najznačajniji sveprisutna korupcija i sa tim povezan nejednak tretman građanki i građana pred zakonom. Ovo je moguće postići isključivo kroz izgradnju jakih i nezavisnih institucija.

Imenovanjem nosilaca ključnih pravosudnih funkcija biće omogućena politička stabilnost u državi i stvoreni preduslovi za ostvarivanje rezultata u svim ostalim oblastima, a naročito u pregovaračkim poglavljima 23 i 24.

Samo središte procesa pregovora predstavlja „track record“ koji se ogleda u funkcionalnom sistemu koji daje rezultate. Takav sistem mora djelovati brzo, efikasno i

nepriistrasno, uz manji protok vremena do pravosnažne presude i više pravosnažnih presuda koje su izvršene. Ovo se postiže kroz unapređivanje bilansa ostvarenih rezultata u oblasti korupcije i organizovanog kriminala, uključujući i bolji bilans sprovođenja finansijskih istraga, kao i oduzimanja imovine stečene kriminalnom djelatnošću i imovine nezakonitog porijekla.

Konačno, prioritet je nastavak rada na unapređenju izbornog zakonodavstva i stvaranja uslova za fer i demokratske izbore, prečišćen i funkcionalan birački spisak, uz mogućnost objedinjavanja svih izbora u jednom danu i izmjene izbornog sistema sa uvođenjem otvorenih listi i garantovanje zastupljenosti manjina kroz određivanje broja mandata, uz potpuno ispunjavanje preporuka za izborne reforme OEBS-ove Kancelarije za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR).

Za Crnu Goru, kao najmanju državu na politički i bezbjednosno trusnom području Zapadnog Balkana, od strateškog je značaja njegovanje dobrosusjedskih odnosa i unapređenje regionalne saradnje. Vlada će tim odnosima i saradnji biti posebno posvećena zato što je naša država jedina u regionu koja nema otvorene bilateralne sporove sa susjedima, a kroz regionalnu saradnju jačamo multikulturalni i multivjerski karakter Crne Gore. Članstvo Crne Gore u NATO-u garant je nepovredivosti njenih granica i očuvanja njene nezavisnosti, ali i mogućnost da naša država daje doprinos regionalnom miru i bezbjednosti. U odnosu na dijasporu, Vlada će je proaktivno uključivati u sve društvene tokove u zemlji, kako bismo stvorili najširi konsenzus oko svih izazova koji nas očekuju. Na multilateralnom planu Crna Gora je, kroz međunarodne organizacije, aktivna u okviru sistema UN-a, OEBS-a, Savjeta Evrope i mnogih drugih. Vlada će biti posvećena saradnji i promovisanju vrijednosti međunarodnih organizacija, kao što su, između ostalog, održavanje mira i bezbjednosti, zaštita ljudskih prava i sloboda medija.

CRNA GORA – DRŽAVA PRAVDE

Vladavina prava predstavlja univerzalnu vrijednost na kojoj počiva svaka moderna demokratska država. Da bi država funkcionisala na pravi način i bila u službi građanki i građana, mora imati nezavisno i samostalno pravosuđe. Istovremeno, drugi mehanizmi koje država ima u borbi protiv kriminala, a naročito u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, moraju biti spremni da odgovore izazovima sa kojima se crnogorsko društvo suočava dugi niz godina i decenija.

Uspostavljanje istinske vladavine prava predstavlja ključni pravac djelovanja Crne Gore na putu daljih unutrašnjih reformi i deblokade procesa integracije. Zato će u fokusu Vlade biti odblokiranje pravosudnih institucija, kako bi u što kraćem roku Skupština izabrala sudije Ustavnog suda, članove Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika, kao i Vrhovnog državnog tužioca u punom mandatu. Kao što je poznato, za ovo će biti potreban široki konsenzus, odnosno dvotrećinska većina svih poslanica i poslanika u prvom glasanju ili tropetinska u drugom krugu.

U mandatu ove Vlade biće ubrzan rad na izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama. Cilj je unapređenje odredbi koje se odnose na etičku i disciplinsku

odgovornost sudija, izbor sudija i predsjednika sudova, upućivanje i premještanje sudija, kao i njihovo ocjenjivanje. Pored navedenog, nadležno ministarstvo će razmotriti i pripremiti izmjene i dopune ovih zakona kako bi se proces izbora predsjednika Vrhovnog suda, nakon nekoliko bezuspješnih pokušaja, okončao u najkraćem roku.

Prioritet je i rad na unapređenju Zakonika o krivičnom postupku, preispitivanjem postojeće primjene instituta sporazuma o priznanju krivice. Dosadašnja praksa nije dala željene rezultate, što je konstatovano i u godišnjem izvještaju Evropske komisije. U istom procesu izmjena krivičnog zakonodavstva posebnu pažnju treba posvetiti odredbama koje će omogućiti rasvjetljavanje ratnih zločina na prostorima bivše Jugoslavije, kreiranjem preduslova za efikasniju saradnju između Rezidualnog mehanizma u Hagu i pravosudnih organa Crne Gore. Otkrivanjem pune istine o ulozi crnogorskih državljana u ratnim dešavanjama iz devedesetih godina i njihovim procesuiranjem, stvaraju se uslovi za društveno sazrijevanje i regionalno pomirenje.

Nastavićemo i sa unapređenjem krivičnog zakonodavstva kroz usklađivanje sa međunarodnim standardima, ali i kroz jačanje odvratajućih sankcija, naročito u kontekstu borbe protiv nasilja u porodici, nasilja nad ženama i djecom i zaštite najugroženijih kategorija lica. Posebna pažnja biće posvećena govoru mržnje za koji ne smije postojati nikakvo opravdanje ili tolerancija.

U borbi protiv korupcije, posebnu ulogu imaće zakonsko rješenje o oduzimanju imovine čije porijeklo nije zakonito, takozvani anti-mafija zakon. Nakon komunikacije sa našim evropskim partnerima i usklađivanja mišljenja, Vlada će u najkraćem roku dostaviti predlog ovog zakona Skupštini.

U cilju jačanja administrativnih kapaciteta pravosudne inspekcije otvorićemo prostor za angažovanje većeg broja pravosudnih inspektora, budući da je trenutni broj ispod zadovoljavajućeg nivoa i po domaćim i po evropskim standardima.

Cilj Vlade je da sve vjerske zajednice imaju ravnopravan položaj uz puno poštovanje principa sekularnosti, kao i regulisanje ugovornog odnosa sa vjerskim zajednicima u skladu sa Ustavom i zakonima Crne Gore.

SIGURNO DRUŠTVO OSLOBOĐENO ORGANIZOVANOG KRIMINALA

Bezbjednost građanki i građana najvažnija je u svakoj državi, zato ćemo nastaviti započete reforme u sektoru bezbjednosti, sa ciljem osnaživanja svih njegovih segmenata i institucija. Poseban naglasak biće stavljen na dalju kadrovsku reformu Uprave policije i Agencije za nacionalnu bezbjednost, uz sagledavanje izmjena Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, kao i državnu podršku unapređenju rada Državnog tužilaštva kroz logističku i finansijsku pomoć.

U fokusu Vlade biće borba protiv organizovanog kriminala i sa njima povezanih grupa koje djeluju na teritoriji Crne Gore i u regionu. Uz našu snažnu političku volju i jačanje međunarodne saradnje, očekujem još bolje rezultate nakon već postignutih. Crna Gora

je nedavno dobila dokument SOCTA, koja je za naredne tri godine definisala ko su neprijatelji države iz sfere organizovanog kriminala protiv kojih se moramo boriti. Prioriteti u ovoj oblasti su borba protiv visokorizičnih organizovanih kriminalnih grupa, krijumčarenja narkotika, korupcije na visokom nivou, krijumčarenja akcizne robe, zatim sajber kriminala, ilegalnih migracija i trgovine ljudima, kao i ekstremističkih i terorističkih grupa.

Nacionalna strategija za borbu protiv transnacionalnog organizovanog kriminala u Crnoj Gori trebalo bi da omogući sinergiju rada svih službi bezbjednosti i drugih organa i institucija. Takva borba podrazumijeva saradnju sa svim međunarodnim partnerima, jer organizovani kriminal predstavlja prijetnju po bezbjednost i sigurnost zemlje i destabilizuje naše društvo. Ova Vlada će institucionalizovati pristup nulte tolerancije prema svim oblicima organizovanog kriminala i sa njim povezane korupcije. Neriješeni slučajevi iz prethodnog perioda koji su posebno potresli naše društvo, moraju biti do kraja rasvijetljeni. Ubistvo glavnog urednika "Dana" i napad na novinarku "Vijesti" jesu neki od predmeta gdje počinoci i nalogodavci još uvijek nisu procesuirani. Razrješenje ovih slučajeva, kao i otkrivanja svih odgovornih u slučaju ubistva visokog policijskog funkcionera, Slavoljuba Šekića, mora biti prioritet nadležnih organa, a prije svega Uprave policije i Državnog tužilaštva. U ostvarenju tog cilja na raspolaganju će stojati svi resursi bezbjednosnog sektora.

NOVA EKONOMSKA REALNOST

Ekonomija Crne Gore je tokom pandemije izazvane koronavirusom pretrpjela velike gubitke, a pokazalo se da postoji i mnogo naslijeđenih strukturnih problema sa kojima se ova Vlada mora odlučno suočiti.

Pored rekordnog pada BDP-a i dvocifrenog budžetskog deficita, crnogorska ekonomija je pokazala zabrinjavajuće trendove u oblasti diverzifikacije privrede, dugoročne nezaposlenosti i nezaposlenosti među mladima, pogoršanog kreditnog rejtinga i nelikvidnosti privrede, kao i visine javnog i poreskog duga. Zbog velikog učešća sive ekonomije, visokog nivoa endemske korupcije i niske produktivnosti privrede, Crna Gora ima strukturne ekonomske probleme. Takođe, ne može se zanemariti ni problem izražene demografske krize koja dugoročno utiče i na složeno stanje u Fondu penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore.

Stoga će ova Vlada inicirati nove, zadržati i osnaživati započete procese ekonomskih reformi koji imaju za cilj poboljšanje kvaliteta života svih građanki i građana. Primarni ekonomski zadatak, ne samo ove Vlade već i ove generacije političarki i političara, jeste stvaranje povoljne preduzetničke klime, predvidljivog poslovnog ambijenta kako bi se udarili temelji za buduće generacije koje treba da ostanu u Crnoj Gori, umjesto da odlaze, kao što je to sada slučaj. Stoga će posebna pažnja biti posvećena snažnoj podršci svim preduzetnicama i preduzetnicima koji stvaraju novu vrijednost u našoj državi.

U ekonomskom smislu, zaustavljanje negativnih demografskih trendova i smanjenje nejednakosti u društvu, dva su dugoročna prioriteta u mandatu 43. Vlade. Demografska

kriza i izražena nejednakost postoje u svim kategorijama crnogorskog društva; ne biraju nacionalnu, religijsku ili bilo koju drugu pripadnost. Nažalost, čak jedan od četiri građanina Crne Gore živi u riziku od siromaštva.

Situacija na sjeveru Crne Gore, uprkos tome što tamo postoji najveći potencijal za razvoj, odavno je zabrinjavajuća, s obzirom na to da gotovo svaki drugi stanovnik ove regije živi u riziku od siromaštva. Pokazatelj da svako treće dijete živi u riziku od siromaštva dovoljno govori o promašajima prethodnih razvojnih i socijalnih politika. Crnogorsko društvo ubrzano stari - povećava se broj starijeg u odnosu na mlađe stanovništvo. Stopa mortaliteta u 2020. godini bila je veća od stope nataliteta, a takav trend nastavljen je tokom 2021. i početkom 2022. godine.

Imajući u vidu navedeno, 43. Vlada će promijeniti fokus budućih razvojnih i socijalnih politika, eliminisati one programe koji nijesu dali jasne rezultate, a potencirati one koji smanjuju nejednakost i stavljaju građanke, građane i privredu na prvo mjesto. Radićemo na stabilizaciji demografskih izazova uz snaženje javnih finansija, čija će glavna karakteristika biti puna transparentnost. Biće izdvajano više sredstava za aktivne mjere zapošljavanja kako bi dugoročna nezaposlenost i nezaposlenost mladih, žena i ugroženih kategorija društva bile smanjene. Istovremeno, ohrabrićemo privatnu inicijativu sa posebnim naglaskom na žene, mlade, osobe sa invaliditetom i ugrožene kategorije društva.

Budući razvoj mora biti pravičan i ravnomjeran, što znači da ćemo posebnu pažnju posvetiti nespornim potencijalima sjevernog regiona, koji su do sada sistemski zanemarivani. Ekonomski razvoj će biti zasnovan na dobrom upravljanju, znanju i inovacijama, prožet projektima zelene tranzicije i digitalne ekonomije koji će se finansirati iz nacionalnih i fondova EU. Znatno veću pažnju moramo obratiti na mikro, mala i srednja preduzeća, ona predstavljaju kičmu našeg ekonomskog sistema koji je opterećen raznim i često bespotrebnim fiskalitetima i parafiskalitetima. Sektor informacionih i komunikacionih tehnologija (IKT) u Crnoj Gori moramo razvijati i učiniti ga konkurentnim na regionalnom i globalnom nivou. Radićemo na privlačenju stranih direktnih investicija iz zemalja sa Zapada kojem prirodno težimo, ne zanemarujući postojeće investitore kojima moramo pružiti predvidljiv poslovni ambijent. U tom cilju, Vlada će započeti rad na novom zakonu o strateškim investicijama, kojim će biti predviđen administrativni "fast track" za ulaganja čija vrijednost prelazi 25 miliona eura.

Sistemi kontrole trošenja novca svih građanki i građana moraju biti ojačani, dok se koordinacija resora za infrastrukturne projekte mora znatno unaprijediti. Oslanjajući se na Ekonomski i investicioni plan Evropske unije za Zapadni Balkan, regionalnu saradnju moramo podići na viši nivo u kontekstu ubrzanog pristupanja EU.

Država koja je izrazito uvozno orijentisana, uz to i ekonomski zavisna od turizma, mora težiti diverzifikaciji ekonomije i stvaranju novih vrijednosti, u cilju manje izloženosti spoljnom faktoru, očuvanja makroekonomske stabilnosti i održivih javnih finansija.

Osim turizma u kojem nesumnjivo leži najveći potencijal, fokusiraćemo se na razvoj projekata u oblasti energetike, poljoprivrede, saobraćaja, prerađivačke industrije i informacionih tehnologija. Svojim djelovanjem, Vlada će uticati na pospješivanje jačanja kadrovskih potencijala, inovacija i zelene ekonomije. Nakon značajnog rasta minimalne i prosječne zarade, neophodno je povećati penzije i socijalna davanja i obezbijediti njihovu redovnu isplatu, što će u ukupnom kontekstu značiti da će se svim građankama i građanima poboljšati materijalni status.

Crna Gora nastavlja da korača putem digitalne transformacije društva u čemu će posebnu ulogu imati novi koncepti digitalne ekonomije kao što je blockchain tehnologija. Crna Gora treba da postane "globalni hub" za inovativne tehnologije koji će donijeti kvalitetna nova radna mjesta, povećati naš BDP, ali i proizvesti pozitivan efekat na ostale privredne grane.

Posebno želim da istaknem trend nearshoring-a koji može dati ozbiljan doprinos razvoju Crne Gore sa stanovišta diversifikacije nacionalne ekonomije. Nearshoring predstavlja približavanje proizvodnje iz dalekih zemalja u zemlje koje su geografski bliže EU. Evidentno je da će kompanije iz Zapadne Evrope u narednom periodu vratiti značajan dio kapaciteta iz Kine u Evropu, imajući u vidu nedostatke u globalnom lancu snabdijevanja koje je uzrokovala pandemija koronavirusa i agresija Rusije na Ukrajinu. Alokacija proizvodnje velikih kompanija u Crnu Goru može imati značajne efekte na ukupne ekonomske pokazatelje crnogorske ekonomije, s obzirom na veličinu našeg ekonomskog Sistema, a što može dovesti do rasta zaposlenosti i povećanje produktivnosti i rasta izvoza.

Sektor koji ćemo posebno tretirati u mandatu ove Vlade je sektor energetike koji treba da bude lokomotiva razvoja i koji ima najveći potencijal u ekonomskom oporavku zemlje. Poseban akcenat ćemo staviti na bolju implementaciju projekata iz oblasti kao što su povećanje energetske efikasnosti i jačanje kapaciteta obnovljivih izvora energije (solar, hidro, vjetar) uz napore da se unaprijedi čista proizvodnja energije iz fosilnih goriva. Posebnu pažnju ćemo posvetiti TE Pljevlja koja u svijetlu najnovijih dešavanja predstavlja stub energetskog sistema Crne Gore.

Kontinuirani razvoj infrastrukture stvara uslove da se Crna Gora bolje poveže sa međunarodnim okruženjem i učini dostupnijom, a doprinosi i boljem povezivanju sjevera i primorja naše zemlje. Bez razvoja putne infrastrukture, ni turizam niti druge grane privrede neće biti u stanju da odgovore svim izazovima koji su pred nama. Za ovu Vladu, nastavak izgradnje auto-puta Bar-Boljare, uz pronalaženje povoljnih sredstava finansiranja za preostale dionice, od velikog je značaja u ukupnom ekonomskom razvoju. Mnoga pitanja vezana za izgradnju prve faze ostala su nerazriješena, zbog čega je neophodno do kraja ispitati sumnje koje su pratile ovaj infrastrukturni projekat.

Dobro osmišljenim rebalansom budžeta, pažljivo ćemo se odnositi prema javnim finansijama, kroz balans prihvatljivog nivoa budžetskog deficita, većih investicija u ukupnu infrastrukturu, osiguravanje isplata plata i penzija, ali i efikasne naplate poreskih prihoda i drugih dažbina.

Ekonomsku politiku 43. Vlade determinisaće dobra razmjena mišljenja o predloženim mjerama sa poslovnom i akademskom zajednicom, sindikatima, nevladinim sektorom, pojedincima i svim zainteresovanim akterima crnogorskog društva. Prioritet je i jačanje saradnje sa Privrednom komorom kao i ostalim profesionalnim poslovnim asocijacijama. Takođe, unaprijedićemo odnos sa Svjetskom bankom i Međunarodnim monetarnim fondom, u cilju jačanja makroekonomske stabilnosti i unapređenja konkurentnosti crnogorske ekonomije. Jedino takvim pristupom možemo ekonomski rast usmjeriti na podizanje kvaliteta životnog standarda svih građanki i građana, što je jedan od glavnih ciljeva rada ove Vlade.

Navedene mjere će u 2022. godini dovesti do rasta BDP-a na blizu 5 milijardi eura, dok u 2023. godini projektujemo BDP na više od 5 milijardi eura, po prvi put u crnogorskoj ekonomskoj istoriji. U srednjem roku, očekujemo i pad stope nezaposlenosti na ispod 20% usljed značajne ekonomske aktivnosti u ovoj godini. Iako inflaciju uvozimo, kroz aktivne mehanizme fiskalne politike uradićemo sve da je svedemo na prihvatljiv nivo.

TURIZAM – OKOSNICA RAZVOJA

Crna Gora je kao atraktivna turistička destinacija u prethodnih godina bilježio znatan rast bilježila konstantan rast broja gostiju, što je neminovno dovelo do pojačanog interesovanja renomiranih svjetskih hotelskih brendova za Crnu Goru. Procjene su da je udio turizma u crnogorskom BDP-u, direktno i indirektno, u 2019. godini iznosio više od 30%, od čega je 70% turističkih posjeta realizovano na primorju tokom ljetnjih mjeseci.

Održivi turizam predstavlja jedan od ključnih stubova našeg razvoja. Zato ćemo u našem djelovanju i u našim projektima uvijek polaziti od značaja koji turistički proizvod ima za ukupni napredak Crne Gore.

Jedan od primarnih izazova 43. Vlade biće smanjivanje regionalnih razlika u turizmu. S tim u vezi promovisaćemo projekte koji za cilj imaju maksimalnu promociju prirodnih potencijala Sjevera, istovremeno vodeći računa o održivom razvoju i zaštiti životne sredine na tom prostoru, kao najveće komparativne prednosti Crne Gore.

U cilju kvalitetnijeg razvoja turističkog proizvoda Sjevera, nužno je investirati u adekvatnu putnu infrastrukturu, koja će povezati centre turizma na Sjeveru sa državama regiona, a samim tim i brojnim putnim koridorima Evropske unije. Posebno ističem značaj vraćanja u funkciju aerodrom u Beranama, za koju su zainteresovanost već pokazali konkretni međunarodni investitori. Potencijali za razvoj novih ski-centara na Hajli i Bogičevići, promocija rafting turizma na području Tare i Lima, kao i drugih vrsta planinskog turizma na području Durmitora, Bjelasice, Sinjajevine i Prokletija, doprinijeli bi razvoju sjevera, smanjenju stope siromaštva i sprečavanju daljeg iseljavanja stanovništva sa tih područja.

Centralna regija Crne Gore pruža mogućnosti za razvoj turističke ponude kroz dva nacionalna parka i veliki broj kulturno-istorijskih spomenika i duhovnih centara. Izgradnjom žičare Kotor – Lovćen, Crna Gora će dobiti novu, atraktivnu turističku ponudu

koja će znatno doprinijeti razvoju Prijestonice Cetinje, u kojoj će doći do otvaranja novih radnih mjesta.

Crna Gora ima izuzetne potencijale za vjerski turizam. Duhovni centri, poput brojnih manastira, crkava, katedrala i džamija, osim toga što su simbol viševjekovne multikonfesionalnosti našeg društva, predstavljaju dodatnu motivaciju za dolazak stranih turista. Crna Gora posjeduje unikatna kulturna dobra po kojima je prepoznata u svijetu, a čijoj promociji ćemo posvetiti posebnu pažnju.

Priobalni dio Crne Gore već je afirmisao našu zemlju kao globalno prepoznatu turističku destinaciju. U tom smislu, nastavićemo sa privlačenjem renomiranih turističkih svjetskih brendova u cilju dalje promocije Crne Gore na evropskom i svjetskom nivou. Ada Bojana, Velika plaža, Bar, Kotor, Luštica i brojni drugi biseri na Primorju otvaraju prostor za još veću atraktivnost crnogorske turističke ponude.

Vlada će uraditi sve da turistička sezona traje duže, da dužina boravka turista i njihova potrošnja budu povećani, kroz repozicioniranje turističkog proizvoda Crne Gore, kako bismo postali destinacija održivog turizma.

Otvaraćemo vrata Crne Gore za nova tržišta, kako bi svijet sa našom državom imao bolju povezanost. Vlada će se usresrediti na povećanje broja direktnih letova i bolju povezanost crnogorskih aerodroma sa avio-kompanijama sa Bliskog istoka, iz Centralne Azije, Sjeverne i Zapadne Evrope, Sjeverne Afrike i Sjeverne Amerike.

U mandatu 43. Vlade biće poboljšana destinacijski menadžment. Savremeni svijet, a time i turizam, prate brojni izazovi, zato je potrebno pažljivije planirati, organizovati, voditi i kontrolisati turističku ponudu, kako bismo doprinijeli podizanju njene ukupne vrijednosti.

Vlada će riješiti problem gužvi tokom ljetnje turističke sezone, na taj način što ćemo granične prelaze infrastrukturno bolje povezati sa turističkim centrima i gradovima. U tom smislu, radićemo na poboljšanju aerodromske infrastrukture, sa fokusom na otvaranja vodenog terminala na Aerodromu Tivat, čime bismo znatno rasteretili saobraćajnice, ali i upotpunili turističku ponudu na tom području.

Prepoznata kao ekološka država sa pet nacionalnih parkova, pet područja pod zaštitom UNESCO-a, šest parkova prirode, tri zaštićena morska područja, tri područja na Ramsar listi, preko dvadeset jezera, velikim materijalnim i nematerijalnim kulturnim bogatstvom, Crna Gora predstavlja svjetski koji mora biti adekvatno predstavljen, snažno promovisan i održivo valorizovan. Zato će Vlada aktivno raditi na promovisanju cjelogodišnje turističke ponude.

Vlada će inicirati formiranje Kancelarije za međunarodnu promociju Crne Gore čija će uloga biti predstavljanje države u inostranstvu uz korišćenje različitih komunikacionih alata u cilju podsticanja pozitivnog stava prema našoj državi, kao i predstavljanje njenog ukupnog potencijala. U nadležnosti ove Kancelarije će biti priprema i organizacija učešća Crne Gore na Svjetskim izložbama (EXPO) i drugim međunarodnim manifestacijama od

nacionalnog značaja, razvoj nacionalnog brenda, kao i podrška institucijama koje se, sa različitih aspekata, bave međunarodnom promocijom Crne Gore: Nacionalna turistička organizacija, Agencija za promociju stranih investicija, Filmski centar Crne Gore, Olimpijski komitet, i druge. Kancelarija bi imala nadležnost i za osmišljavanje i sprovođenje nacionalne komunikacione strategije kojom bi se u svijetu kontinuirano gradio pozitivan imidž o Crnoj Gori.

BOLJE ZDRAVSTVO ZA SVE

Pandemija izazvana koronavirusom ostavila je negativne posljedice na naš zdravstveni sistem, ali i iznijela na vidjelo višedecenijsku nedovoljnu brigu o njegovom razvoju. Najveći teret pandemije podnijeli su zdravstveni radnici, kojima Vlada mora obezbijediti bolje uslove rada i adekvatnu finansijsku stabilnost. Zdravstveni sistem ove Vlade zasnivaće se na četiri ključna principa: odgovornost, humanost, efikasnost i finansijska održivost. Kao ključni izazovi u narednom periodu se postavljaju smanjenje broja prigovora pacijenata na pružanje zdravstvenih usluga, smanjenje broja dana čekanja na specijalističke preglede, kao i adaptacija mikrobioloških laboratorija. Takođe, fokus je na zdravstvu posvećenom pacijentu i usmjerenom na borbu sa svim zdravstvenim izazovima, višestruko snažnijim i zbog pandemije izazvane koronavirusom.

Posebnu pažnju ćemo posvetiti obučavanju i specijalizaciji novih kadrova u regionalnim i evropskim naučno-medicinskim ustanovama, u cilju sprečavanja migracije zdravstvenih radnika. Zdravstvo nema samo medicinsko-ekspertske aspekt, nego i humani i socijalni, zbog toga je cilj 43. Vlade postavljanje kvalitetnog, dostupnog i održivog zdravstvenog sistema. Naš cilj je da najveći broj građanki i građana na primarnom nivou zdravstvene zaštite završava liječenje. Zdravstvene ustanove moraju biti tehnološki opremljene i imati specijalistički nivo kako bi primarna zdravstvena zaštita odgovorila zadatku da se na tom nivou liječi i završava liječenje. Potpunim umrežavanjem softverskih sistema svih nivoa zdravstvene zaštite, kao i jačanjem postojećih preventivnih programa u smislu zakonskih obaveza za korisnike zdravstvene zaštite, uticaćemo na efikasnu uštedu novca koji bi bio usmjeren na liječenje kasno otkrivenih bolesti.

Vlada će preduzeti mjere za stvaranje finansijskih pretpostavki za izgradnju novog Kliničkog centra u Podgorici, kadrovsko i organizaciono jačanje opštih bolnica, kao i za institucionalni razvoj ustanova za djecu sa autizmom, kao i za pružanje adekvatne zaštite starijim i licima u stanju potrebe. Vlada će fokus pažnje vratiti na pacijenta i njegove potrebe.

Prioriteti Vlade u ovoj oblasti će biti usklađivanje zakonske regulative, ulaganje u infrastrukturu, promociju zdravstvenih usluga i prirodnih potencijala i depolitizaciju struke koja će podrazumijevati afirmisanje znanja, stručnosti i profesionalne meritornosti.

DJECA SU NAŠ NAJDRAGOCJENIJI RESURS

Oblast zaštite prava djece nadilazi sve političke razlike i tema je o kojoj je konsenzus neupitan. Nastavak sprovođenja sveobuhvatnih reformi sistema socijalne i dječje zaštite, kao i poboljšana socijalna inkluzija ranjivih grupa u skladu sa njihovim potrebama i međunarodnim standardima, biće jedan od prioriteta 43. Vlade Crne Gore. U oblasti zaštite prava djece, u fokusu 43. Vlade će biti tri strateška cilja i to: unapređenje interresorne saradnje i povećanje budžetskih izdvajanja za ostvarivanje prava djeteta, poboljšanje dostupnosti i kvaliteta socijalne i zdravstvene zaštite i obrazovanja za svu djecu, sprečavanje svih oblika nasilja nad djecom i poboljšanje ostvarivanja posebnih mjera zaštite djece.

Na vrhu prioriteta biće uspostavljanje nacionalne Dječje kuće (Barnahus model) za djecu koja su žrtve teških oblika seksualnog i fizičkog nasilja. Intenziviraćemo sprovođenje reforme sistema socijalne i dječje zaštite, naročito u cilju inkluzije ugroženih, društveno isključenih grupa i unapređenja dostupnosti usluga koje se pružaju u porodici i zajednici. Posebnu pažnju ćemo posvetiti intenziviranju procesa deinstitucionalizacije i kontinuirano ćemo raditi na razvoju hraniteljstva, sa posebnim akcentom na specijalizovano hraniteljstvo, na razvoju malih grupnih zajednica i aktivnostima na otvaranju centra za porodični smještaj - hraniteljstvo.

U cilju adekvatnije zaštite djece sa smetnjama i teškoćama u razvoju, njihove socijalizacije i integracije u zajednicu na principima jednakih mogućnosti, sprovedićemo aktivnosti koje se odnose na razvoj multisektorskih i integrisanih usluga za tu kategoriju, razvoj sistema rane intervencije, pružanje socijalno - psihološke podrške porodicama i podršku nevladinim organizacijama koje se bave ovom ranjivom populacijom.

U okviru zdravstvene zaštite djece nastojaćemo da prevaziđemo probleme nedostupnosti ili ograničenog pristupa pojedinim uslugama zdravstvene zaštite za djecu iz osjetljivih grupa. U okviru opšteg razvoja zdravstvenog sistema posebna pažnja biće posvećena problemu nedovoljnog broja kvalifikovanih specijalista, posebno dječjih psihijatarata i psihologa, što proizvodi ograničenost usluga podrške, povjerljivog savjetovanja i drugih vrsta pomoći koje su neophodne u efikasnoj zdravstvenoj i dječjoj zaštiti. Budući da je rano djetinjstvo jedna od najvažnijih faza za rast i razvoj djeteta, kada su intervencije izuzetno djelotvorne, Vlada će dati prioritet upravo ranom razvoju djece i do kraja ove godine usvojiti odgovarajuću strategiju i obezbijediti finansijske i kadrovske resurse za njenu implementaciju.

Kako bi bila sprovedena mapa puta i reforme koje su sugerisane i kroz najnoviji godišnji izvještaj Evropske komisije, Vlada će napraviti procjenu finansijskih implikacija i utvrditi troškove unapređenja sistema socijalne i dječje zaštite i izraditi strategiju reformi sistema sa pratećim akcionim planovima. Veliki izazov za sprovođenje reformi su kapaciteti relevantnih institucija u smislu ljudskih resursa. Zato će Vlada raditi na progresivnom jačanju centara za socijalni rad kao ustanova koje na najdirektniji način rade na zaštiti najranjivijih kategorija stanovništva, Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu i Inspekcije za socijalnu i dječju zaštitu kao institucija koje treba da osiguraju primjenu standarda

kvaliteta i relevantnih zakona. Pored toga, Vlada će inicirati izradu sveobuhvatne strategije za borbu protiv siromaštva, po ugledu na zemlje iz regiona i Evropske unije.

BUDUĆNOST JE U NJIMA

Mladi predstavljaju naš najveći kapital. Nažalost, zbog nedovoljnog ulaganja prethodnih godina u ovu oblast, oko 70% mladih ljudi želi da napusti Crnu Goru. Jedan od prioriteta Vlade je da zadrži mlade u državi i da uspostavljanjem adekvatnih politika i ambijenta suzbije njihovu potrebu da odlaze iz Crne Gore.

Vlada će izraditi novu Strategiju za mlade 2022-2026. i izmijeniti Zakon o mladima u cilju uspostavljanja efikasnog normativnog i institucionalnog okvira za sprovođenje omladinske politike. Javne politike u oblasti mladih ćemo strateški planirati na osnovu preciznih statističkih podataka. Između ostalog, Vlada će, kroz zakonske i strateške akte, prvi put prepoznati adolescente kao specifičnu uzrasnu kategoriju, sa svim specifičnim karakteristikama i potrebama u domenima zdravlja, obrazovanja, kulture, sporta i pripreme za tržište rada.

Vlada će podsticati uključivanje mladih i kroz Savjetodavna i druga radna tijela Vlade i ministarstava. Preduzećemo neophodne mjere podrške kako bi se položaj mladih na tržištu rada poboljšao i njihovi stručni profili prilagodili potrebama savremenog poslovnog svijeta. Kao jednu od mjera za smanjenje stope nezaposlenosti mladih, Vlada će kontinuirano sprovoditi i unapređivati sadržaje za razvoj preduzetničkog ambijenta.

Vođeni velikim uspjesima naših sportista u prethodnoj deceniji, kako u kolektivnim tako i u individualnim kategorijama, Vlada će posebnu pažnju posvetiti razvoju sporta koji je u direktnoj vezi sa djecom i mladima. Kako bismo ostvarili rezultate i bili međunarodno prepoznata država, od najranijeg djetinjstva djecu moramo usmjeravati da se bave sportom. Stoga će Vlada fazno pristupiti uspostavljanju programa besplatnog treniranja svih sportova za svu djecu Crne Gore. Vlada će pružiti podršku sportskim savezima i promovisati nacionalni ponos kroz sportsku djelatnost. Radićemo posvećeno na razvoju i ulaganju u oblasti sportske infrastrukture, kako bi se stvorili uslovi za nesmetan rad budućih šampionki i šampiona.

INKLUZIJA I DEMOKRATIJA

Vlada će biti posvećena borbi protiv svih vidova diskriminacije osoba sa invaliditetom, pripadnika LGBTIQ zajednice, žena i djece, manjinskih naroda i manjinskih zajednica, a naročito Roma i Egipćana. Radićemo na suzbijanju antisemitizma, anticiganizma i rasizma. Postojeći Zakon o zabrani diskriminacije nije u potpunosti usklađen sa pravnom tekovinom EU, naročito zbog toga što ne pravi jasnu distinkciju između područja, oblika i osnova diskriminacije, a ni kaznena politika nije usaglašena sa drugim relevantnim zakonima. Zato će Vlada inicirati novo zakonsko rješenje koje tretira problem diskriminacije u našem društvu.

Nastavićemo sa usklađivanjem zakonskih i podzakonskih akata u cilju ostvarivanja svih ljudskih prava pripadnica i pripadnika LGBTIQ zajednice. Takođe, Vlada će intenzivirati razgovore sa manjinskim nacionalnim savjetima u cilju prevazilaženja određenih pravnih i faktičkih nedostataka u primjeni propisa. Poseban akcenat će biti stavljen na osobe sa invaliditetom u cilju njihove potpune društvene inkluzije, kroz kompletiranje i snaženje Savjeta za prava osoba sa invaliditetom, ali i jačanje partnerskog odnosa na nevladinim sektorom u ovoj oblasti. Posebna pažnja biće posvećena podsticanju i uključivanju osoba sa invaliditetom u sve segmente društvenog i ekonomskog života, a naročito u oblasti obrazovanja, rada i zapošljavanja, kao i angažovanje državnih institucija na obezbjeđivanju osnovnih uslova u svim institucijama obrazovnog sistema za svu djecu i mlade sa invaliditetom. Konkretno, Vlada će raditi na zakonskim i podzakonskim rješenjima i strategijama, koji će adekvatnije regulisati ljudska prava OSI, poput reprezentativnosti organizacija osoba sa invaliditetom, faksimila kao pravno valjanog potpisa posebno osoba sa oštećenim vidom, znakovnog jezika, deinstitucionalizacije i pristupačnosti.

Pitanje rodne ravnopravnosti i jednakosti polova je jedan od prioriteta 43. Vlade Crne Gore. Kao poseban vid doprinosa osnaživanju svih institucionalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost, u okviru Kabineta predsjednika Vlade će biti formirana Kancelarija za rodnu ravnopravnost, kao koordinaciono tijelo za praćenje izvršavanja ciljeva rodno odgovornih politika od strane državnih institucija.

Kroz sistem odgovornosti u različitim segmentima izvršne vlasti, a naročito socijalnih centara i policije, posebna pažnja biće posvećena prevenciji i sankcionisanju svih oblika nasilja nad ženama. Diskriminacija žena pri zapošljavanju i na radu, pored sprovedenih reformi u oblasti radnog zakonodavstva, i dalje postoji. U cilju pravilne i efikasne borbe protiv ovog društvenog fenomena nužno je kroz statističke i druge podatke prepoznati ovakve oblike diskriminacije, kako bi se na njih odgovorilo adekvatnim sistemskim mjerama. Nastavićemo da unapređujemo krivično zakonodavstvo kroz usklađivanje sa međunarodnim standardima, ali i kroz jačanje odvrćajućih sankcija, naročito u kontekstu borbe protiv nasilja u porodici, a posebno žena i djece. Zalagaćemo se za punu primjenu Istanbulske konvencije kroz jačanje zakonodavnog okvira.

ZNANJE - NAJBOLJA INVESTICIJA U BUDUĆNOST

Reforma obrazovnog sistema, njegovo unapređenje i strateško planiranje u sektoru obrazovanja biće jedan od najvažnijih zadataka ove Vlade. Strukturna reforma tog sistema dugi niz godina bila je kompromitovana neprimjerenim političkim uticajem. Ova Vlada će imati sasvim suprotan cilj, a to je uspostavljanje meritornosti i kvalitativne promjene pedagoških praksi potrebnih za sticanje znanja i vještina za 21. vijek. Tražićemo sinergiju i dodatni napor zakonodavne vlasti, kroz obnovu meritornosti i transparentnosti u izboru direktora i upravljačkih struktura obrazovnih institucija, kako bi obrazovni system bio posvećen učenicima kao svom prirodnom centru, odnosno kako bi odlučivanje bilo vraćeno školskim odborima sa svim predstavnicima koji su dio cjelovitog obrazovnog procesa.

Finalizovaćemo sveobuhvatnu Analizu sektora obrazovanja 2015-2020. jer ona sadrži niz preporuka na osnovu kojih će Vlada izraditi višegodišnji plan za sektor obrazovanja, koji će činiti osnovu za dugoročnu, kvalitetnu i održivu reformu u oblasti obrazovanja. Vlada će, kroz budžet i aranžmane sa EU i ostalim donatorima, stvoriti preduslove za pokretanje snažnog investiranja u školsku infrastrukturu.

Obrazovni sistem mora biti u punom smislu inkluzivan i mora omogućiti jednak pristup znanju svoj djeci i omladini. Dobre prakse iz domena inkluzivnog obrazovanja, naročito za djecu sa smetnjama u razvoju i djecu iz romske populacije, biće nastavljene i unaprijeđene, kako bi obrazovanje bilo jednako dostupno svakom djetetu. Takođe, Vlada će osigurati dosljedno sprovođenje Strategije ranog i predškolskog obrazovanja, sa naročitom pažnjom prema djeci koja pripadaju najranjivijim grupama u društvu.

Tokom prethodne dvije godine pandemija izazvana koronavirusom ostavila je velike posljedice na obrazovne sisteme širom svijeta, koji nijesu uspjeli da u dovoljnoj mjeri zaštite djecu od negativnog uticaja zdravstvene krize. Istraživanje Unicefa ukazuje da su covid-19 i mjere preduzete tim povodom izazvali psihosocijalne probleme među djecom. Nastavni kadar u Crnoj Gori je, uprkos izazovima, uspio da zadrži obrazovni sistem na zadovoljavajućem nivou, čime je pokazao svoju posvećenost učenicima i svoj profesionalizam. Temelj kvalitetnog obrazovnog sistema predstavlja upravo stručni, ali i finansijski stabilni nastavni kadar.

Kroz otvorenu komunikaciju resornog ministarstva i sindikata prosvjete, kao i uz usku saradnju i pružanje podrške Univerzitetu Crne Gore i obrazovnim ustanovama na svim nivoima, Vlada će nastojati da targetira najveće izazove u ovoj oblasti, a kroz strateško planiranje nastojaće da jača funkcionalnost obrazovnog sistema. Sistem zasnovan na znanju, stručnosti i funkcionalnosti biće cilj nove Vlade, uz stvaranje uslova da sva djeca budu uključena u redovni obrazovno-vaspitni sistem.

U oblasti nauke ima prostora za unapređenje postojećih kapaciteta, u cilju sveopšteg društvenog razvoja. Resorno ministarstvo će kreirati ambijent podsticajan za razvoj i podizanje kvaliteta naučnoistraživačke zajednice u svim domenima i naučnim oblastima. U tom kontekstu, strateška dokumenta iz naučnoistraživačke djelatnosti će potencirati četiri ključne oblasti: održivu poljoprivredu i lanac vrijednosti hrane, energiju i održivu životnu sredinu, održivi i zdravstveni turizam i informaciono-komunikacione tehnologije (IKT) kao horizontalni prioritet u funkciji razvoja prethodnih.

U Strategiji naučno-istraživačke djelatnosti za period 2018-2021. identifikovane su oblasti od prioritarnog značaja, koje će biti važne i u narednom periodu. U okviru IKT-a, koji će biti predmet posebne pažnje i predstavlja naročiti razvojni potencijal, intenzivno će biti podržana istraživanja u mnogim društvenim i ekonomskim sferama koje zahtijevaju komplementarnu upotrebu IKT.

Razvoj nauke u oblasti medicine stvara mogućnost istraživanja bolesti koje imaju tendenciju rasta u populaciji Crne Gore, kao i istraživanja koja će omogućiti individualni pristup u određivanju terapije za svakog pacijenta (personalizovana medicina).

Istraživanja koja imaju interdisciplinarni karakter otvaraju mogućnost saradnje sa primarno nemedicinskim disciplinama, uz razvoj e-zdravlja i telemedicine.

Jačanjem profesije istraživača kroz promociju naučnoistraživačkog rada i obezbjeđivanje stabilnog izvora finansiranja, sa naglaskom na razvoj ljudskih resursa i istraživačkih kapaciteta kroz kreiranje institucionalne podrške, naučnom kadru će biti ponuđena mogućnost stvarnog doprinosa nauci kroz kontinuirani istraživački rad, transfer znanja i saradnju sa inostranim partnerima.

DOBRA UPRAVA

Nastavak reforme javne uprave, sa ciljem ostvarivanja suštinskog iskoraka u ovoj oblasti, važan je zadatak ove Vlade. Neki pomaci već su postignuti, ali predstoje izazovi u pogledu transparentnosti rada organa javne uprave, zapošljavanja i napredovanja na osnovu zasluga, optimizacije procesa rada i zaposlenih, kao i sistema odgovornosti. U svim oblastima potrebno je dati snažan impuls za brže ostvarivanje promjena i postizanje vidljivih rezultata.

Povećanje transparentnosti državnih i lokalnih organa, u cilju izgradnje moderne, efikasne i svima dostupne uprave, put je do izgradnje povjerenja građanki i građana u rad javne administracije. Poseban akcenat će biti stavljen na njihovo pravo na pristup informacijama, kroz unapređenje primjene zakonskih rješenja. Za početak, ali i kao podstrek ostalima, ova Vlada će svoje sjednice otvoriti za javnost.

Izgradnja kapaciteta javne administracije, kroz stalno usavršavanje, nadogradnju znanja i vještina, ključni su preduslovi za jačanje profesionalnosti javne administracije kao okosnice javne uprave. Vlada će se usmjeriti na dalje povećanje broja i kvaliteta elektronskih usluga, uz otvorenu komunikaciju sa građankama i građanima, kroz uspostavljanje sistema mjerenja njihovog (ne)zadovoljstva radom državne uprave. Vlada će posebnu pažnju posvetiti reformi javne uprave na nivou opština, odnosno u jedinicama lokalne samouprave.

Kada su u pitanju važni sistemski propisi, Vlada će inicirati izradu zakonskih i podzakonskih rješenja u cilju unapređenja rada javne uprave, efikasnije javne potrošnje i djelotvornije institucionalne koordinacije, a posebno zakona o Vladi i zakona o javnim ustanovama.

SLOBODNO STVARAJMO, PIŠIMO I GOVORIMO

Kulturno bogatstvo i njegova različitost predstavljaju jednu od temeljnih karakteristika našeg društva. Harmonija kulturnih različitosti uz uvažavanje svih specifičnosti, jedan je od ciljeva 43. Vlade. Interkulturalni dijalog je proces u kojem različitosti dobijaju višu i dinamičnu dimenziju i on će biti važan instrument u harmonizaciji kulturnih različitosti. Naš važan zadatak će biti kreiranje kulturne strategije, kao neophodnog uslova za dugoročno osmišljavanje kulturne politike u Crnoj Gori. Nastavićemo da saradujemo sa evropskim institucijama i insistirati na primjeni najviših međunarodnih standarda u zaštiti

kulturnih dobara u Crnoj Gori. U tom smislu, uložićemo dodatne napore kako bi Kotor zadržao status na listi Svjetske baštine UNESCO-a.

U fokusu ove Vlade će biti izrada dugoročnog strateškog dokumenta nacionalnog programa razvoja kulture u skladu sa Zakonom o kulturi, intenziviranje izmjena i dopuna zakonske regulative iz ove oblasti, unapređenje sistema zaštite i upravljanja kulturnom baštinom, jačanje mehanizama na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i njihovog stavljanja u funkciju održivog korišćenja.

Od posebne važnosti je i jačanje međunarodne saradnje i predstavljanje kulturne baštine i kulturno-umjetničkog stvaralaštva Crne Gore u inostranstvu, uz poštovanje multietničnosti i multikulturalnosti kao najvećih vrijednosti crnogorskog društva. Takođe, predstoji jačanje nezavisne kulturne scene, kadrovskih kapaciteta u kulturi, nastavak aktivnosti na ravnomjernom razvoju kulture na teritoriji cijele Crne Gore i jačanje uloge lokalne zajednice i njenog doprinosa u oblasti kulture. Vlada će biti posvećena uspostavljanju Cetinjskog bijenala kao centralnog umjetničkog događaja.

Kada je riječ o medijima i javnom informisanju, nova Vlada će osnažiti i doraditi javne politike u ovoj oblasti u cilju unapređenja medijskog pluralizma, odnosno kvalitetnog informisanja javnosti o svim pitanjima koja su značajna za život građanki i građana. Ovo podrazumijeva i veću pažnju Vlade prema informisanju na lokalnom nivou. U Crnoj Gori, sa procijenjenim ukupnim marketinškim budžetom od 11 miliona eura, posluje više od 150 medija, a kvalitet infomisanja nije zadovoljavajući.

U programu nove Vlade biće i usvajanje prve medijske strategije Crne Gore 2022-2026, koja će na kvalitetan način odrediti smjernice za dalji razvoj okruženja za rad medija i informisanje javnosti. Osim te strategije, Vlada će dovesti do kraja proces izmjena tri ključna propisa za rad medija: Zakona o medijima, Zakona o audio-vizuelnim medijskim uslugama i Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizije Crne Gore.

Zakonom o medijima, koji je danas dobrim dijelom usklađen sa standardima Evropske unije i Savjeta Evrope, posebno će biti tretirana pitanja statusa medija (način osnivanja), položaja zaposlenih u njima, zaštite novinarskih izvora, finansiranja medija iz Fonda za medijski pluralizam, kao i status internetskih publikacija (portala). Položaj elektronskih medija (uključujući i javne emitere) u Crnoj Gori će biti unaprijeđen na osnovu donošenja novog zakona o audio-vizuelnim medijskim uslugama. Vlada neće dozvoliti da se o događajima u Crnoj Gori infomišemo dominantno posredstvom elektronskih medija čiji su osnivači u državama regiona.

U cilju boljeg regulisanja tržišta elektronskih medija neophodno je jačanje samostalnosti Agencije za elektronske medije (AEM), kao regulatornog organa za oblast audio-vizuelnih medijskih usluga. Samostalnost AEM-a treba da bude ojačana izmjenama zakona kroz mehanizme kojima će neprimjereni uticaj političkih partija na Savjet AEM-a biti spriječen. Izmjenama Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore biće ojačana samostalnost Savjeta RTCG-a i odgovornost menadžmenta za ostvarene rezultate, što uključuje i promjenu procedura za izbor članova Savjeta. Medijskim

zakonima će mehanizmi samoregulacije i regulacije biti ojačani. Vlada će podsticati razvoj medijske pismenosti kao sistemski odgovor na povećanu količinu dezinformacija, govora mržnje i neprofesionalizma u medijima.

EKOLOGIJA U FUNKCIJI ODRŽIVOG RAZVOJA

Deklaracijom o ekološkoj državi, koju je Skupština usvojila 20. septembra 1991. godine, kao društvo smo se obavezali da ćemo uspostaviti snažan odnos sa prirodom i rukovoditi se zakonima prirode u izgradnji države. Jedan od važnih zadataka 43. Vlade će biti preduzimanje koraka kako bismo se tom cilju i približili. Imajući u vidu da održivi razvoj podrazumijeva holistički pristup u kojem se društvenoj, ekonomskoj i ekološkoj dimenziji pristupa kroz jedinstven okvir, na međusobno koristan, a ne antagonistički način, naša je opredijeljenost da tako i radimo.

Vlada će podsticati izgradnju ekološke kulture i podizanje svijesti da je zdrava životna sredina pravo, ali i obaveza, kroz tijesnu saradnju sa građankama i građanima, nevladinim i biznis sektorom i medijima. Cilj je izgradnja povjerenje javnosti u zelene političke opcije kroz približavanje regulative i podsticanje učešća civilnog sektora u odlučivanju.

U prethodnom periodu su pokrenuta rješenja određenih spornih pitanja, pri čemu bismo posebno izdvojili status Solane koja je već godinama sa brojnih međunarodnih adresa prepoznata kao ekološko pitanje od evropskog značaja. Ulcinjska Solana je dugi niz godina sistemski devastirana, kroz postupak sumnjivih privatizacija zaustavljena je proizvodnja soli, a time je ugroženo i stanište brojnih životinjskih vrsta. Zato će Vlada kao jedan od prioriteta imati rješavanje ovog problema na efikasan i održiv način.

Radi poboljšanja zaštite životne sredine promovisaćemo upotrebu obnovljive energiju u privredi i privatnim domaćinstvima, uključujući ulaganje u energetske efikasnost. Uvođenjem efikasnog sistema sankcija zaustavićemo zloupotrebu i kršenje propisa u oblasti upravljanja otpadom, istovremeno razvijajući odgovarajući sistem upravljanja otpadom u Crnoj Gori. Naš cilj je, takođe, stvaranje koherentnog i integrisanog sistema upravljanja vodama između državnog i opštinskog nivoa, kao i efikasnog sistema sankcionisanja zagađenja priobalnog i drugih područja.

Vlada će se posebno fokusirati na efektivnu implementaciju Akcionog plana za ispunjavanje završnih merila za poglavlje 27; preduzimanje hitnih mjera za očuvanje i unapređenje ekološke vrijednosti zaštićenih područja i potencijalnih Natura 2000 lokacija kao što su Ulcinjska solana, Skadarsko jezero, rijeka Tara i drugi vodeni sistemi; ubranu izradu nacionalnog energetskog i klimatskog plana u skladu sa preporukama Energetske zajednice. Zaštićenim područjima i nacionalnim parkovima ćemo profesionalno upravljati. Oblast urbanizma i prostornog planiranja se već decenijama nalazi u izuzetno zabrinjavajućem stanju, koje je prouzrokovano nesavjesnim odnosom državnog aparata prema nečemu što je od strateškog značaja. Vlada će biti posvećena sređivanju naslijeđenog haosa u ovoj oblasti. Dosadašnja zakonska rješenja jesu garantovala decentralizaciju procesa donošenja planskih dokumenata, ali su se u tom procesu

očigledno više štitali privatni interesi nego državni, zbog čega smo i dovedeni u ovakvo stanje.

Izmjenama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata iz 2017. godine urbano planiranje u Crnoj Gori postalo je u potpunosti centralizovano, netransparentno i nefunkcionalno. Veliki broj planskih dokumenata više ne važi zbog isteka rokova ili nije upodobljen sa trenutnim okolnostima, dok veliki broj dokumenata ni do danas nije donijet. Čitav sistem je godinama paralizovan, šta samo ohrabruje realizaciju zastarjelih i loših planova ili gradnju mimo bilo kakvog plana.

Zbog toga će nova Vlada u što kraćem roku otvoriti široki dijalog sa strukovnim udruženjima, civilnim sektorom, međunarodnim partnerima i zainteresovanim građankama i građanima, na koncipiranju novog zakona o planiranju i izgradnji prostora, kako bi urbano planiranje bilo decentralizovalo, a planska dokumenta - poput prostornog plana Crne Gore - bila urađena u skladu sa javnim interesom.

Sa kvalitetnim zakonskim okvirom i deblokiranim institucijama, Crna Gora će brže dobijati kvalitetne planove, a građanke i građani će moći aktivno da učestvuju u tom procesu i da imaju kolektivnu moć nad urbanim planiranjem.

INTEGRISANA POLJOPRIVREDA

Poljoprivreda ima višestruku ulogu u razvoju društva i ekonomije svake države. U Crnoj Gori ona donosi oko 8% BDP-a (prosjeak EU ispod 2%), angažuje više od 20% od ukupno zaposlenih (u EU oko 5%). Važnost crnogorske poljoprivrede se ogleda u stvaranju osnova za prehrambenu industriju, podršku turizmu i drugim sektorima, uz doprinos očuvanju prirodnih resursa, sela i seoske tradicije.

Izazovi sa kojima se suočava naša poljoprivreda bitno su različiti od onih u visokorazvijenim zemljama. Prioriteti 43. Vlade biće rad na dugoročnoj strategiji, u saradnji sa proizvođačima i svim stručnim kadrovima, iz koje treba da proistekne konzistentna agrarna politika i jasna uloga države. Biće pripremljen i pravni okvir koji treba da bude podsticajan za dalji razvoj, a istovremeno usklađen sa pravnom tekovinom EU i odredbama Svjetske trgovinske organizacije.

Takođe, radićemo na izgradnji modernih institucija čiji su kapaciteti usklađeni sa realnim potrebama i zahtjevima ubrzanijeg razvoja poljoprivrede. Podrška poljoprivredi ogledaće se kroz stvaranje stabilnog i povoljnog društveno-ekonomskog okvira kao i kroz sprovođenje konzistentne agrarne politike. Ova Vlada će biti posvećena razvijanju novih pogona u proizvodnji hrane, sa naročitim fokusom na sjevernu regiju.

Cilj Vlade će biti usklađivanje mjera podrške sa mjerama zajedničke poljoprivredne politike, povećanje konkurentnosti i održivog korišćenja resursa i unapređenje kvaliteta života u ruralnim područjima. Konkretno, Vlada će biti posvećena povećanju produktivnosti, povećanju obradivih površina, smanjenju uvoza i povećanju kvaliteta domaće proizvodnje, uz nastavak finansiranja mjera koje imaju za cilj osiguranje dohotka

poljoprivrednih proizvođača. Takođe, pažnju ćemo posvetiti razvoju sektora šumarstva i ribarstva. Radićemo na izgradnji modernih institucija čiji su kapaciteti usklađeni sa realnim potrebama i zahtjevima ubrzanijeg razvoja poljoprivrede. Podrška poljoprivredi ogledaće se kroz stvaranje stabilnog i povoljnog društveno-ekonomskog okvira kao i kroz sprovođenje konzistentne agrarne politike.

Vlada će biti posvećena razvijanju novih pogona u poljoprivrednoj proizvodnji, kao jednom od ključnih sektora crnogorske ekonomije i najznačajnijem izvoru prihoda posebno stanovništva sjevernog regiona Crne Gore.

DJELUJMO LOKALNO

Razvoj lokalnih zajednica podrazumijeva viši stepen decentralizacije i ohrabrivanje razvoja neposredne demokratije. Lokalne samouprave moraju jačati svoje kapacitete, a obaveza Vlade će biti da sagleda realne mogućnosti jedinica i unaprijedi odnos sa lokalnim samoupravama kroz sistemski pristup decentralizaciji.

U tom smislu, 43. Vlada će se zalagati za princip uvođenja politipskog sistema organizacije lokalne samouprave, gdje bi u smislu teritorijalne organizacije bili prepoznati gradovi i opštine. Od posebnog značaja za primorske opštine jeste i decentralizacija sistema Morskog dobra i povećanje ingerencija lokalnih samouprava u ovoj oblasti.

Vlada će problem neravnomjernog regionalnog razvoja rješavati kroz ustanovljavanje najefikasnijeg i najefektivnijeg modela za ravnomjerniju raspodjelu državnih dobara uz veće učešće lokalnih samouprava, kao i jačanjem kapaciteta lokalnih samouprava za veću investicionu aktivnost i privlačenje direktnih stranih investicija.

Razvoj lokalne samouprave ima poseban nacionalni značaj i predstavlja strateški cilj ove Vlade. Princip koji treba naglasiti i poštovati je puna transparentnost u radu, koji garantuje uključenost građanki i građana u proces donošenja odluka, čime se uspostavlja jak antikoruptivni mehanizam na lokalnom nivou.

NEVLADIN SEKTOR KAO STRATEŠKI PARTNER

Građanke i građani odavno prepoznaju značaj nevladinog sektora za opšte društvene tokove i brži demokratski razvoj, a nova Vlada u tom sektoru prepoznaje ključne partnere sa izuzetnim potencijalom za razvoj društva u svim oblastima, kao i značajnim uticajem na društvenu koheziju i solidarnost. Uticajan, nezavisan i profesionalan nevladin sektor preduslov je našeg daljeg demokratskog rasta i neophodan faktor na našem evropskom putu. Stoga ulaganje države u njegov razvoj nije trošak nego investicija u napredak društva. Omogućavanje slobodnog djelovanja i participacije nevladinih organizacija u važnim procesima donošenja odluka preduslov su za kvalitetnija rješenja, bolje zakone i odgovorniji rad institucija. Zato će nevladin sektor biti strateški partner ove Vlade na njenom evropskom putu.

Kreiranje ambijenta za nesmetano djelovanje NVO koje daju snažan doprinos kvalitetu javnih politika, a istovremeno na kritički način analiziraju rad državnih institucija i ukazuju

na nedostatke, Vlada će nastaviti da ohrabruje i podstiče u cilju poboljšanja kvaliteta svih procesa i ostvarivanja boljih rezultata.

Konkretno, Vlada će pružiti finansijsku i političku podršku realizaciji Strategije saradnje između organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026. Podržaće i unapređenje Zakona o NVO, modela javnog finansiranja, prakse konsultacija, kao i jačanje participativne kulture među državnim službenicima.

Posebna novina i kvalitativna promjena u saradnji sa NVO biće početak strateškog i promišljenog ulaganja u razvoj njihovih kapaciteta, kao i stvaranje uslova za povećanje zaposlenosti u nevladinom sektoru. Ova Vlada će tom sektoru pružiti direktnu podršku za unapređenje profesionalizma, proširenje programa, razvoj inovacija, kao i dodatnih aktivnosti od koristi za sve dodatne potrebe građanki i građana Crne Gore.

IMPERATIV DIGITALNE TRANSFORMACIJE DRUŠTVA

Digitalna transformacija jedan je od strateških prioriteta Vlade, jer je riječ o neophodnom preduslovu daljeg razvoja Crne Gore u svim oblastima javne uprave, privrede i društva i budućoj okosnici ekonomskog rasta, inovacija, modernizacije i konkurentnosti.

Vodeći se Strategijom digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026, digitalnom agendom, širim strateškim okvirom Evropske unije i najboljim međunarodnim praksama, naš fokus će biti na osnaživanju digitalnih vještina cjelokupnog društva, jačanju digitalne infrastrukture, digitalnog poslovanja i digitalnih javnih usluga, kako bi građanke, građani i privreda bili osnaženi da ostvare održivu i prosperitetniju budućnost.

Vlada će posebno biti fokusirana na projekte digitalne transformacije javne uprave u cilju izgradnje otvorenije i efikasnije e-uprave fokusirane na potrebe građana, uspostavljanja i unapređenja jedinstvenog portala za sve usluge javne uprave zasnovane na principu "one-stop-shop" portal, koji bi služio kao jedinstvena ulazna tačka za sve javne usluge, zatim na povećanje transparentnosti kroz otvaranje sjednica Vlade za javnost, kao i na povećanje broja institucija koje čine dostupnim podatke na portalu otvorenih podataka i proširenje Google usluga u Crnoj Gori, tako što ćemo omogućiti funkcionisanje Google Payment i PayPal usluga.

Zakonskim izmjenama po uzoru na neke evropske države (Estonija, Hrvatska i Portugal) smanjićemo zakonske barijere za boravak i rad digitalnih nomada u Crnoj Gori i omogućiti im privremeni boravak do 2 godine. Cilj nam je da u 2022. godini pozicioniramo Crnu Goru kao top-destinaciju za digitalne nomade.

Ova Vlada će, u cilju uspostavljanja digitalne transformacije društva, formirati Kancelariju za digitalizaciju i inovacije. Fokus će biti na digitalizaciji javne uprave, reformi obrazovnog sistema sa naglaskom na jačanje digitalnih vještina i proglašavanju IT industrije strateškom granom razvoja ekonomije Crne Gore.

DRŽAVA SMO VELIKIH MOGUĆNOSTI

Poštovani Predsjedniče države,
Uvažena/i Predsjednice/če Skupštine,
Cijenjeno predsjedništvo Skupštine,
Poštovane/i poslanice i poslanici,
Uvažene/i građanke i građani Crne Gore,
Draga dijasporo,

Veliki sam optimista i vjerujem u svijetlu budućnost naše Crne Gore. Znam da zajedno, u kratkom vremenskom periodu, možemo uraditi mnogo. Ovo je država velikih mogućnosti koje neće biti iskorišćene sve dok ne naučimo da njegujemo kulturu kompromisa. Zato ću voditi aktivan dijalog sa svim društvenim akterima u cilju poboljšanja atmosfere u društvu. Samo smanjenje polarizacije i pomirenje vode napretku. Ne pristajem na “dvije suprotstavljene Crne Gore” i svi se moramo boriti za jednu, jedinu građansku državu, bez razlika i uz poštovanje svih različitosti.

Nema dileme da je ostvarivanje pune demokratije moguće samo uz stabilnu pravnu državu i jake institucije. Eliminisanje korupcije najvažniji je zadatak koji stoji pred ovom generacijom političkih lidera. Samo poštenim i predanim radom možemo stvoriti veći dohodak po glavi stanovnika i vidno poboljšati životni standard. Naš zadatak je da prevaziđemo osjećaj apatije kod građanki i građana, a to možemo postići brisanjem kategorije “nedodirljivih” i uspostavljanjem principa - “zakon je jednak za sve”. Građanke i građani su željni pravde, a naša je obaveza da je obezbijedimo. Politička volja je ovdje neupitna.

Nova Vlada će počivati na dva glavna stuba, vladavini prava i ekonomskom razvoju, kroz koje želimo da stvorimo bolju perspektivu za sve nas. Svi treba da uložimo napor da Crna Gora bude naredna članica Evropske unije, a da na to formalno članstvo ne čekamo dugo. Od svih ministarki i ministara tražim da rade posvećeno i u skladu sa zakonom i interesima države Crne Gore. Borimo se za djecu Crne Gore koja svoju budućnost treba da vežu za svoju državu. Ne smijemo da robujemo predrasudama, već da kroz promociju otvorenog društva, vodimo mudru regionalnu i međunarodnu politiku. Crna Gora treba da bude atraktivna i primamljiva za investicije, a ujedno da svima garantuje visok stepen sigurnosti, kako ljudi, tako i kapitala.

To što smo ekološka država moramo iskoristiti kao najveću komparativnu prednost i globalni brend po kojem se naša država razlikuje od svake druge države na svijetu. Čuvajući naš prostor i pametno koristeći resurse, Crna Gora može biti drugačija i ljepša. Stoga, ne smije biti straha od promjena i inovacija. Ako želimo da mijenjamo svijet, prvo moramo mijenjati sebe. Svaka kriza je ujedno i šansa. Pred nama je prilika koju ne smijemo propustiti. Sa malo zajedničkog napora možemo uraditi istorijske stvari za našu državu.

Snažnom vjerom u uspjeh jačamo optimistički duh i pokrećemo istorijski proces. Pozivam vas sve, da ostavimo za sobom razlike, vodimo inkluzivnu politiku i pošaljemo poruku da

je Crna Gora zemlja dogovora. Naš svijet je evropski, a to znači da projektujemo državu srećnih i zadovoljnih ljudi. Vrijeme je da zajedno uspijemo u tome.

Živjela građanska, evropska i ekološka Crna Gora!

Na osnovu iznijetih programskih opredeljenja predlažem sljedeću strukturu Vlade:

Vlada će imati četiri potpredsjednika/ce koji su ujedno i resorni ministri odnosno ministarke.

- Ministarstvo pravde
- Ministarstvo unutrašnjih poslova
- Ministarstvo odbrane
- Ministarstvo finansija
- Ministarstvo vanjskih poslova
- Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma
- Ministarstvo evropskih poslova
- Ministarstvo prosvjete
- Ministarstvo zdravlja
- Ministarstvo kapitalnih investicija
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
- Ministarstvo sporta i mladih
- Ministarstvo javne uprave
- Ministarstvo rada i socijalnog staranja
- Ministarstvo kulture i medija
- Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma
- Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava
- Ministarstvo nauke i informacionog društva
i dva ministra bez portfelja.

Zahvaljujem na pažnji.